

[Kantsø.]

nemlig 3 Gaardejere, 1 Landvæsenselev og 1 Landarbejder.

Herefter kan følgende fastslås: I 1934 har der været i alt 14 Tilfælde med 4 Dødsfald, nemlig 4 Tilfælde i København, 4 Tilfælde i Provinsbyerne, 5 Tilfælde i Landkommunerne og 1 Tilfælde i Udlandet. I 1935 har der været 14 Tilfælde med 2 Dødsfald, nemlig 2 Tilfælde i København, 5 Tilfælde i Provinsbyerne og 7 Tilfælde i Landkommunerne. Saa kommer vi til 1936, hvor det viser sig, at der med Oktober Kvartal har været 22 Tilfælde med 7 Dødsfald, som er fordelt paa følgende Maade: København 0 Tilfælde, Provinsbyerne 8 Tilfælde og Landkommunerne 14 Tilfælde, altsaa en Fordobling i Provinsbyerne, men nær ved 200 pCt.s Stigning i Landkommunerne, hvorved særlig maa bemærkes, at Stigningen i Landkommunerne er fra 5 Tilfælde i Aaret 1934 til 8 Tilfælde i de sidste 3 Maanedes af 1936.

Personlig kender jeg et af de Tilfælde, der fik dødelig Udgang, og det er oplyst for mig, at der til at begynde med var visse Vanskeligheder med at faa Sygdommen diagnosticeret. Jeg forudsætter derfor den Mulighed — for øvrigt med Tilslutning fra sagkyndig Side —, at Serum-instituttets Opgørelser ikke dækker alle lettere Tilfælde.

Foreningen til lovordnet Udryddelse af Rotter, hvis Formand er Justitsraad Zuschlag, er af Indenrigsministeriet bemyndiget til paa Ministeriets Vegne at bistaa Kommunerne med sagkyndig Bistand og indhente statistisk Oplysningsmateriale angaaende Rotteudryddelsen, og den er i Besiddelse af et Oplysningsmateriale for 10 Aar; desvære savnes i Materialet de sidste to Aar. Paa Forespørgsel fra mig angaaende Foreningens Opfattelse af Virkningen af Loven af 29. Marts 1924 har Foreningen bl. a. svaret følgende, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse gerne vil læse op:

„Adskillige Kommuner har inden for kortere eller længere Perioder Aar for Aar kunnet opnaa en betydelig Reduktion i Rottmængden, idet 85 pCt., 90 pCt. eller endog 95 pCt. af samtlige Byejeendomme har været rottefrie efter afsluttet Kampagne, samtidig med at Aarsudgiften har været nedadgaaende.

Flere saadanne Kommuner har dog ikke kunnet opretholde disse gode Resultater, idet nye Invasioner har vist sig. I andre Kommuner har Resultatet været

ringere, mange Steder uden Fremgang, idet man hvert Aar har maattet begynde med omtrent det samme Antal befængte Ejendomme eller endog flere.

En Hovedsaag til, at Loven, trods fuld effektiv Bekæmpelse i en Kommune, har virket utilstrækkeligt og næppe vil kunne opvise nogen væsentlig Reduktion i Rottmængden Landet over, er at søge i Lovens Begrænsning til Storkommunerne, idet Landkommunerne, der er uden Pligt og intet foretager sig, er konstante Udvlækningscentre for fornyet Invasion.“

Foreningens Materiale viser, at Kommunernes Udryddelsesforanstaltninger har givet gode Resultater paa det Tidspunkt, de iværksattes. Derimod foreligger Besværgelser fra saavel Bykommuner som Kommuner med bymæssig Bebyggelse over manglende eller manglende samtidige Foranstaltninger fra Nabokommuners Side.

Lad mig her som Eksempel nævne en enkelt By, nemlig Maribo, en By, der ikke har manglet Energi paa dette Omraade. Udryddelsen er her foretaget efter Præmiesystemet, og det er derfor muligt at fremskaffe bestemte Tal for Udryddelsen. Statistikken viser, at denne By i 1907—08 betalte for 3 855 Rotter, men i 1932—33 for 16 023 Stykker, og der kan næppe være Tvivl om, at en Hovedsaag til Stigningen var manglende Foranstaltninger i Nabokommunen, hvis Arnesteder foranledigede ny Invasion til Byen og faktisk tvang Bykommunen til at betale for Nabokommunernes Rotter.

Rotteplagens økonomiske Side lader sig næppe opgøre i Tal for hele Landet — i hvert Fald skal jeg ikke gøre Forsøg paa det —, men der er sikkert Tale om adskillige Millioner Kroners Tab. Paa Grundlag af Undersøgelser over Rotter i Fangenskab er det af særlig sagkyndige udregnet, at en Rottes Forbrug af Føde kan sættes til 1 Øre daglig. Lægger man hertil 3 Øre for den Skade, Rotterne forvolder paa Ejendomme og paa mange andre Omraader, bliver det altsaa omkring 4 Øre daglig, hvorefter det økonomiske Tab, som en Rotte forvolder paa 1 Aar, er gjort op til 10—12 Kr.

Formodningen om, at Rotter ogsaa er Smittebærere af Mund- og Klovesyge, kan sikkert ikke afvises, selv om det endnu ikke er direkte bevist.

Der er derfor ingen Tvivl om, at Rotteudryddelsen bør gennemføres baade i By og paa Land og gennemføres paa en saadan